

ПРОБЛЕМИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

**Матеріали науково-практичної
конференції**

ЗМІСТ

ТВОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО КОМПЕТЕНТНОЇ ОСОБИСТОСТІ У ВНЗ

Альмерот О.В.....	10
РОЛЬ БІБЛІОТЕКИ У ФОРМУВАННІ УЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
Баліка Л.А.....	13
ТОЛЕРАНТНІСТЬ – ПРОФЕСІЙНА ЯКІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	
Біда О.А.....	16
СУЧASNІ ОСВІТНІ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
Бобрицька В.І.....	21
ФОРМУВАННЯ РИТОРИЧНИХ УМІНЬ УЧНІВ ЧЕТВЕРТОГО КЛАСУ В ПРАКТИЦІ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
- Бондаренко Г.Л., Сіzonенко К.В.....	26
ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ – КРОК ДО ОНОВЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ У СУЧАСНІЙ ШКОЛІ	
Буденкевич Ю.Л.....	29
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЕКСКУРСІЙ	
Василієва Т.М.....	32
ІДЕННОМВНА КНИГА ЯК ЗАСІБ СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ	
Вільнишева В.В.....	35
МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	
Грітченко Т.Я.....	38

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ АВІАЦІЙНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	118
Кучай Т.П.	
РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	120
Лапченко І.О.	
МОРАЛЬНІ ЦІННОСТІ У КОНТЕКСТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА	120
Лисенко О.М.	
ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦІПІВ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ТА ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	123
Матвієнко О.В.	
РЕФЛЕКСІЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ МОБІЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ ОСВІТНІХ ЗМІН	129
Марусинець М.М.	
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОГО ВИХОВАННЯ У ПОЗНАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	133
Маятіна Н.В.	
РОЛЬ ВІЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	139
Міськевич Л.В.	
ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'Я У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	143
Мороз Д.В.	
ФОРМУВАННЯ ВМІННЯ ВЧИТИСЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ – ОДНА З УМОВ УСПІШНОЇ ПОБУДОВИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	146
Наталич Л.В.	
150	

СИСТЕМА ВИХОВНОЇ РОБОТИ КОНОТОПСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ №7 ІМЕНІ Г. ГУЛЯНИЦЬКОГО В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	153
Паненка Н.М.	
СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК САМОРЕГУЛЯЦІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	158
Петрова А.С.	
ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	158
Прокопенко З.Л.	
ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ВИПУСКНИКА ШКОЛИ ДО УСПІШНОЇ АДАПТАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА НА БАЗІ КОНОТОПСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ №7 ІМЕНІ Г. ГУЛЯНИЦЬКОГО	161
Путюковйт С.В.	
СУВ'ЄСТВІСТЬ ЯК ЧИННИК СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНО ВМОТИВОВАНОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	164
Севастюк М.С.	
МОВОЗНАВЧА ПІДГОТОВКА НОВОГО УЧИТЕЛЯ ДЛЯ НОВОЇ ШКОЛИ	166
Семеренко Г.В.	
ДЕВАТНА МЕТОДИКА ЯК КОМПОНЕНТ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО Мислення МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	171
Синчило А.В.	
ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	176
Суконара І.Г.	
ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	179
Тітіев В.М.	
182	

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	
Телецька Л.І.....	185
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ УКРАЇНИ	
Тесленко В.В.....	188
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ УМІНЬ РОЗВ'ЯЗУВАТИ ТИПОВІ ЗАДАЧІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
Тесленко Т.В.....	191
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ З ГЕТЕРОГЕННИМИ ГРУПАМИ УЧНІВ	
Тутова Т.Б.....	195
ПОЛІЕТНІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ СФЕРИ СТУДЕНТА	
Цихмейструк О.М.....	200
ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПИСЬМА УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В КОНТЕКСТІ ОНОВЛЕНІХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	
Чабайовська М.І.....	205
МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ	
Чайченко В.Ф.....	208
ПІДГОТОВКА БАТЬКІВ-ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ МІЖСОБІСТІСНИХ СТОСУНКІВ ДІТЕЙ У ДИДЯЧОМУ БУДИНКУ СІМЕЙНОГО ТИПУ	
Чистяк О.В.....	212
ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У США	
Чичук А.П.....	214
ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО РОБОТИ З ЛІВОРУКИМИ ДІТЯМИ	
Шкарбан Л.В., Рибцова А.М.....	219
ВИКОРИСТАННЯ СУЧASNІХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНО- ВИХOVНІМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
Йонковська І.М.....	222

ФОРМУВАННЯ РИТОРИЧНИХ УМІНЬ УЧНІВ ЧЕТВЕРТОГО КЛАСУ В ПРАКТИЦІ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Бондаренко Геннадій Леонідович
кандидат педагогічних наук, доцент
Сізоненко Катерина Володимирівна
Київський університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

Формування риторичних умінь учнів молодшого шкільного віку як процес якісних і кількісних змін забезпечує розвиток основних комунікативних умінь, які набуваються у процесі безпосередньої мовленнєво-риторичної діяльності та спілкування учнів під час навчання в початковій школі.

З огляду на окреслену проблему Т. Ладиженська визначає риторичні вміння, якими молодші школярі мають оволодіти на кінець четвертого класу, зокрема: аналізувати й оцінювати власне спілкування; визначати вид спілкування за його основними цілями (повідомити: запросити інформацію, обмінятися інформацією, підтримати контакт тощо); вступати в етикетний діалог і підтримувати його; розрізняти істинну ввічливість від показної; визначати вид мовленнєвої діяльності, етапи; продумувати, що потрібно зробити для говоріння, читання тощо (на етапі орієнтації), що – в процесі мовлення, читання (на етапі реалізації), що після говоріння, читання тощо (на етапі контролю); уміння складати опорний конспект почутого у формі таблиці, схеми із застосуванням прийнятих і вигаданих символів, рисунків; вітвірювати за опорним концептом почуте; аналізувати живе усне мовлення, визначати його особливості; встановлювати, в якій мірі усне мовлення підготовлене, в чому відображається підготовленість; користуватися тлумачним словником та словником синонімів; визначати початкове і кінцеве речення як ознаки тематичної та змістової єдності тексту; підбирати кінцеве (закінчальне речення до незакінченого тексту); створювати стислий текст, застосовуючи спосіб виключення подробиць і спосіб узагальнення; аналізувати висновок (у міркуванні), його доцільність; створювати до «нових» слів словникові статті;

розповідати весело (з гумором) про кумедні, смішні випадки зі свого життя; розповідати (усно й письмово) про пам'ятні події свого життя; аналізувати інформаційну замітку в газету, її відповідність мовленнєвій задачі й жанровим особливостям; написати інформаційну замітку в газету типу: що – де – коли і як відбулося; доцільно застосовувати несловесні засоби спілкування [3, 8-9].

Як нам вдалося з'ясувати, для ефективного формування риторичних умінь четвертоокласників варто враховувати такі принципи, як: доступності навчального матеріалу; опори на розвиток самостійності мислення, індивідуальної творчості; проблемно- ситуативного характеру завдань; емоційно-насиченої тематики завдань; варіативно-диференційованого змісту завдань; привабливості, цікавості, образності змісту занять; застосування аудіота відеотехніки; комунікативного характеру, розкотої атмосфери, доброзичливості у стосунках між учнями і дорослими; схвалення і визнання; свободи самовираження [1, 56].

Аналіз програми «Риторика» (М. Захарійчук, В. Науменко) дозволяє стверджувати, що вона спрямована на формування риторичних умінь молодших школярів, оволодіння знаннями, вміннями і навичками ефективного спілкування, збагачення комунікативного досвіду, збереження культурно-мовленнєвих традицій українського народу [4].

Зміст навчального посібника «Риторика 4 клас» містить такі розділи, як: «Спілкування у повсякденному житті» (майстерне говоріння; емоційне забарвлення голосу; правила звертання; чарівна сила усмішки; інтонація; темп мовлення; висота і сила голосу тощо); «Особистість мовця» (відчуття такту; ввічливість; як почати спілкування; гарні манери; як навчитися взаєморозумінню; коректна критика; як бути впевненим у собі; як привернути до себе увагу; правильне, чисте мовлення тощо); «Будова текстів» (типи текстів: опис, розповідь, міркування; як бути цікавим співрозмовником; застосування порівняння; створення тексту; як будувати розповідь; як робити висновок; стисливість викладу; монолог; формулювання основної думки; джерела інформації тощо); «Публічний виступ» (як підготувати виступ; план виступу;

як навчатися утримувати увагу слухачів; як говорити правильно, точно і виразно; як виголосити промову; виступ експромтом тощо) [5, 109-110].

Нами встановлено, що основною формою організації навчального процесу з формування риторичних умінь учнів четвертого класу є урок, на якому більша частина часу виділяється практиці. Під час уроку варто застосовувати такі методи навчання, як: риторичний аналіз усних і письмових текстів; риторичні задачі; риторичні ігри; мікро-виступи на визначену тему; виступи-імпровізації [2, 6-7]; аналітичні та синтетичні вправи; вправи на звуковимову (швидкість, виразність, висота); аналіз прислів'їв, приказок, загадок; аналіз крилатих висловів; риторичний аналіз мовленнєвих ситуацій; порівняльний аналіз невербального й вербального спілкування; мова жестів; редагування висловів, текстів; риторичний аналіз різноманітних текстів; мовленнєві ігри; інтелектуальні ігри; експертна робота; драматизація творів; словесне малювання; рефлексія розумово-мовленнєвої діяльності тощо [6, 14].

Список використаних джерел

1. Баландина Л.А. Риторика для малышей (Серия «От детского сада к школе») / Л.А. Баландина. – Ростов н/Д : Изд-во «Феникс», 2003. – 416 с.
2. Ладыженская Т.А. Детская риторика в рассказах и рисунках: 1 класс: Методические рекомендации / Т.А. Ладыженская, Н.В. Ладыженская, Р.И. Никольская, Г.И. Сорокина. – М. : ООО «С-инфо», ООО «Баласс», 1998. – 96 с.
3. Ладыженская Т.А. Детская риторика в рассказах и рисунках. 4 класс. Методические рекомендации / Т.А. Ладыженская, Н.В. Ладыженская, Т.М. Ладыженская, О.В. Марысева. – М. : «Баласс», «С-инфо», 1997. – 96 с.
4. Науменко В., Захарійчук М. Риторика: Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова Типових навчальних планів. 1– 4 класи / упор. : Л.Ф. Щербакова, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець, 2009. – С. 5–32.

5. Науменко В.О. Риторика. 4 клас. Навчальний посібник / В.О. Науменко, М.Д. Захарійчук. – К. : «Літера ЛТД», 2010. – 110 с.

6. Науменко В. О. Формування в дітей уміння говорити майстерно / В.О. Науменко, М. Д. Захарійчук // Початкова школа. – 2002. – № 10. – С. 13-16.

ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ – КРОК ДО ОНОВЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ У СУЧASNІЙ ШКОЛІ

Буденкевич Юлія Леонідівна
вчитель
Український коледж імені В.О. Сухомлинського (СШ № 272)
м. Київ, Україна

Державна політика в галузі освіти визначається Законом України „Про освіту”, Національною доктриною та Державною національною програмою „Освіта”, „Україна ХХІ століття”.

У педагогічній науці склалися теоретичні передумови для дослідження наукових зasad розвитку творчого потенціалу педагогів. До них слід віднести праці І. Колесникової (про людину як носія педагогічної сутності), С. Бондаревської (про розвиток потреби особистості в «набутті себе, своєї неповторної індивідуальності, духовності, творчого потенціалу»), В. Серікова (про специфічну форму «обміну духовно-особистісними потенціалами викладачів і студентів на основі діалогу»), М. Корепанова, А. Маркової (про творчий потенціал як інтегративної характеристики особистості майбутнього педагога).

Творчість як шлях становлення і професійного виявлення педагога розкрито в дослідженнях таких психологів і педагогів як В.Андреєв, О. Брушлінський, Л. Виготський, І. Драч, В. Загвязинський, І. Зазюн, В. Кан-Калик, В. Краєвський, Н. Кузьміна, О. Матюшкін, К. Платонов, Я. Пономарьов, С. Сисоєва.